

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

01 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

Președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Iurie Diaconu, Ion Guzun, Nicolae Gordilă, Ghenadie Nicolaev,

cu participarea interpretului Adriana Condrațcaia,

judecând în ședința publică recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2012, în cauza penală privindu-i pe

Groza Serghei Nicolae, născut la 11.02.1965, originar din s. Crasnoarmeisc, r-nul Hîncești, domiciliat în mun. Chișinău, str. Soroceanu, nr.71 „b”, ap.4.

Grosu Veaceslav Ion, născut la 17.11.1964, originar din s.Iargara, r-nul Leova, domiciliat în mun. Chișinău, or. Cricova, str. Păcii, nr.75.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 30.11.2009 – 13.04.2010

2. Instanța de apel: 25.06.2010 - 22.09.2010

1) 13.05.2011 – 18.12.2012, rejudecare.

3. Instanța de recurs:

1) 08.02.2011 – 29.03.2011, dispusă rejudecarea;

2) 29.10.2013 – 01.04.2014.

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Graur D., care a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Inculpații Groza S., Grosu V. și avocații acestora, Bogdan A. și Rotaru T., care au solicitat respingerea recursului declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, și s-au pronunțat pentru menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2012.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 13 aprilie 2010 inculpații Groza S. și Grosu V. au fost achitați în baza art. 183 alin. (1) CP, pe motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, inculpații Groza S. și Grosu V. au fost puși sub învinuire de către organul de urmărire penală, pentru faptul că, Groza S., fiind numit în baza ordinului Directorului General al SRL „Elitor Plus” nr.9-p din 09 februarie 2009 în funcția de șef de șantier la obiectul „Reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din orașul Vadul lui Vodă, iar în baza ordinului Directorului General al SRL „Elitor Plus” nr.39-p din 15 mai 2009 ca persoană responsabilă de protecția muncii și prevenirea accidentelor de muncă la același șantier de construcție, iar Groza V., fiind numit în baza ordinului Directorului General al SRL „Elitor Plus” nr.13-p din 18 februarie 2009 în funcția de maestru la obiectul „Reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din orașul Vadul lui Vodă, fiindu-le astfel încredințate anumite drepturi și obligații în vederea exercitării acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice.

Astfel, fiind obligați în baza art.225 pct.n) al Codului Muncii, să asigure dotarea salariaților cu echipament individual de protecție și de lucru, în baza art.232 al. 1) lit."a,b", al.2 al aceleiași legi, să organizeze activitatea la locul de muncă, încât să asigure condițiile de protecție și igienă a acestuia și a muncii, să se evite pozițiile forțate și nefirești ale corpului salariatului și să asigure posibilitatea schimbării poziției corpului în timpul lucrului prin amenajarea locului de muncă, prin folosirea echipamentelor tehnice corespunzătoare, prin optimizarea fluxului tehnologic, iar pentru locurile de muncă în care există factori nocivi de natură fizică, să prevadă măsuri de asigurare a unui ritm și regim de muncă care ar preveni vătămarea sănătății salariaților. În baza art. 18 al Legii RM cu privire la protecția muncii, să organizeze condiții de muncă sănătoase și inofensive, precum și controlul asupra factorilor periculoși și nocivi, în baza pct. 12) și pct. 13) al Instrucțiunii nr.27 privind protecția muncii pentru conducătorul locului de muncă, aprobată de către conducerea SRL „Elitor Plus” la 13.06.2007, în permanență să urmărească respectarea cerințelor tehnicii securității și protecției muncii a personalului din subordinea sa, să ia măsuri în conformitate cu actele normative în vigoare în caz de nerespectare a lor sau să stopeze procesul de producere în caz de apariție a pericolului pentru securitatea și sănătatea muncitorilor.

În baza pct.2.11) al Instrucțiunii privind obligațiile de serviciu ale maestrului, aprobată de către conducerea SRL „Elitor Plus”, Grosu S. urma să efectueze instruirea la locul de muncă, să ia măsuri necesare pentru efectuarea lucrărilor conform cerințelor de protecție a muncii și igienei de producere, a exploatarei tehnice a instalațiilor și instrumentelor, precum și să efectueze controlul asupra respectării lor. manifestând neglijență criminală, îndeplinindu-și necorespunzător obligațiile de serviciu, nu au urmărit permanent respectarea cerințelor de protecție a muncii de către personalul din subordine și au admis instalarea necorespunzătoare și folosirea ulterioară a schelelor, care nu asigurau condiții de muncă inofensive, precum și

efectuarea de către salariați a lucrărilor la înălțime cu grad de pericol sporit, fără a avea centurile de siguranță, fapt confirmat prin conținutul Raportului de expertiză judiciară a tehnicii securității muncii nr.2081/09 din 16 octombrie 2009.

Aceste inacțiuni au condiționat din imprudență accidentul de muncă produs la 11.06.2009, aproximativ la ora 11.45, pe teritoriul șantierului de construcții de la baza de odihnă „Vatra” situată în Parcul Nistrean din orașul Vadul lui Vodă. municipiul Chișinău. Muncitorul Orgheian G., angajat în calitate de fierar-betonist la SRL „Elitor Plus”, îndeplinind sarcina de muncă primită de la maistrul de sector Grosu V., în special efectuând lucrări de demontare a cofrajului unei grinzi betonate, folosind schelele instalate necorespunzător, care nu asigurau efectuarea lucrărilor fără crearea pericolului pentru angajat, s-a urcat pe grinda construcției în scopul demontării cofrajului la care nu avea acces de pe schelă și neavând fixată centura de siguranță, a căzut de la etajul trei al blocului doi de la o înălțime de circa 2,5 metri. Ca rezultat părții vătămate Orgheian G. i-au fost cauzate vătămări corporale grave.

Acțiunile inculpaților au fost încadrate pe art. 183 al. (1) CP RM - *încălcarea regulilor de protecție a muncii, adică încălcarea de către o persoană care gestionează o organizație comercială a tehnicii securității și a regulilor de protecție a muncii, care a provocat accidente cu oameni și alte urmări grave.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura sect. Ciocana, mun. Chișinău, Partole L., solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care inculpații Groza S. și Grosu V. să fie recunoscuți vinovați în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 183 alin. (1) CP cu stabilirea pedepsei principale sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale pentru fiecare.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, cumulul de probe administrate de organul de urmărire penală și cercetate în ședințele de judecată dovedesc cu certitudine vinovăția inculpaților Groza S. și Grosu V. în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.183 alin. (1) CP, însă instanța de fond nu a dat o apreciere justă acestor probe și incorect a ajuns la concluzia de a-i achita pe inculpați.

Consideră că, instanța incorect a pus la baza achitării declarațiile inculpaților, care nu au recunoscut vina, neluând în considerație declarațiile martorilor oculari ai accidentului Eșan A., Sapunar A., Orghian I. și a expertului Lîsîi A., și nejustificat a apreciat critic concluziile expuse la pct. 7.14 și pct. 8.14 din Raportul de expertiză judiciară nr.2081/09 din 10.08.2009.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2010, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia cu privire la achitarea inculpaților Groza S. și Grosu V. de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.183 alin.(1) CP, întrucât li se aduce o învinuire neconcretă și neîntemeiată. Referindu-se la prevederile art. 18 al Legii RM cu privire la protecția muncii nr.625-XI din 02.07.1991 (abrogată prin Legea nr.280-XVI din 14.12.2007, publică în MO nr.94-96 din 30.05.2008), prevederile art.225 lit.n) al Codului muncii, se referă la obligația angajatorului de a asigura

protecția muncii prin dotarea salariaților cu echipament individual de protecție și de lucru, respectiv aceste prevederi nu pot fi aplicate asupra inculpaților, iar art.232 alin. (1) lit.a), b), alin.(2) este un ordin general fără specificare concretă în ce măsură se răsfrînge asupra inculpaților.

Referitor la raportul de expertiză judiciară nr.2081/09 din 10.08.2009, instanța de apel a reținut că, concluziile experților sunt neargumentate și poartă un caracter subiectiv, deoarece vin în contradicție cu circumstanțele obiective ale cazului stabilite în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, cât și în apel, fiind evident că anume partea vătămată Orgheian G. nu a respectat cerințele Instrucțiunii nr.2 privind tehnica securității muncii de toate profesiile, aprobată prin ordinul nr.31 de către conducerea SRL „Elitor Plus” la 13.06.2007.

S-a constatat că, nu este prezentă nici o legătură de cauzalitate între exercitarea obligațiilor de serviciu de către inculpați și producerea accidentului de muncă din 11.06.2009, soldat cu vătămări corporale grave a lui Orgheian G..

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Cașu R., solicitînd casarea acesteia cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, motivînd prin faptul că, instanța de apel, ca și instanța de fond, eronat și tendențios s-au expus asupra oportunității achitării inculpaților, după cercetarea minuțioasă a probelor prezentate de acuzatorul de stat, fiind expuse ca și în cererea de apel, și invocînd temeiul prevăzut în p.6) alin.(1) art.427 CP.

Consideră că, în cazul dat, constatînd lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art.183 CP, instanța de apel urma să-i declare vinovați pe Groza S. și Grosu V. de săvîrșirea contravenției prevăzute de art.55 Cod contravențional cu dispunerea încetării procesului penal.

7. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 martie 2011, a fost admis apelul procurorului, casată decizia atacată cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel și-a întemeiat concluziile sale pe probele cercetate de către instanța de fond, care nu au fost verificate în ședința instanței de apel, și concluzionînd că, raportul de expertiză judiciară nr.2081/09 din 10.08.2009 conține concluzii contradictorii, potrivit art.24 alin.(3) și (4), art.141 alin.(2) CPP, urma să dispună efectuarea expertizei, la solicitarea participanților la proces, punînd în discuție această problemă.

9. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2012, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări.

10. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a tras concluzia, că inculpații Groza S. și Grosu V. trebuie să fie achitați pe art. 183 alin. (1) CP, împrejurări care au fost elucidate și constatate din totalitatea de probe acumulate la dosarul respectiv, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludentei și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel, analizând declarațiile martorilor Eșan A., Sapunar A., Orghian I., date în ședința de judecată în instanța de fond, verificate prin darea citirii lor în ședința instanței de apel și date de ei, fiind audiați în ședința instanței de apel, nu a întrevăzut careva acțiuni ilegale ale inculpaților, ci dimpotrivă, se indică la asigurarea de către ultimii cu utilajul necesar - schele, căști, centuri și se pune accentul pe acțiunile ilegale ale părții vătămate Orgheian G., care din proprie inițiativă, fără a pune la curent persoanele responsabile s-a urcat pe grinda construcției.

Totodată, a fost constatat că, raportul de expertiză judiciară nr.2081/09 din 10.08.2009 conține concluzii contradictorii și pentru înlăturarea divergențelor apărute instanța de apel a dispus efectuarea expertizei suplimentare în construcții (nr.783 din 05.04.2012), la demersul procurorului, potrivit cărora experții au concluzionat că, de către Orgheian G. n-au fost respectate cerințele pct. 1.2 și pct. 3.3 ale instrucțiunii nr. 2 privind tehnica securității muncii pentru muncitorii de toate profesiile (elaborată și aprobată la SC „Elitor Plus” SRL), prin care urcându - se pe grinda construcției, dînsul, nu și-a asigurat securitatea proprie, astfel punându - și el singur viața în pericol.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut D., care solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului său procurorul invocă temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) CPP – *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*, deoarece instanța de apel a ignorat prevederile hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, modificată prin hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.4 din 30.03.2009, fiind descrise aceleași motive ca și în cererea de apel.

Consideră că, toate probele acumulate și cercetate în ședințele de judecată confirmă faptul că, în acțiunile inculpaților Groza S. și Grosu V. sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art.183 alin.(1) CP, însă instanțele ierarhic inferioare nu le-au apreciat în potrivit prevederilor art.101 CPP, ceea ce este o încălcare gravă a legislației.

Mai mult ca atât, deși, potrivit raporturilor de expertiză judiciară efectuate în cauza dată, s-au constatat încălcări în domeniul protecției muncii, instanța de apel constatînd lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art.183 CP, urma să-i declare vinovați pe Groza S. și Grosu V. de săvîrșirea contravenției prevăzute de art.55 Cod contravențional cu dispunerea încetării procesului penal.

12. Judecînd recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) CPP, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) CPP, instanța de recurs judecînd recursul, respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

Colegiul lărgit menționează că, norma dispoziției art.183 CP este de blanchetă, întrucât legile, standardele, normele, regulile, instrucțiunile de protecție a muncii sunt obligatorii pentru toate organele de stat și cele economice, întreprinderile, instituțiile, organizațiile, toate persoanele oficiale și pentru toți angajații, în fiecare caz concret este necesar să fie stabilite care prevederi ale acestor acte au fost încălcate și urmările care au survenit.

Noțiunea de *protecție a muncii* desemnează sistemul de măsuri și mijloace social-economice, organizatorice, tehnice, curative și profilactice, care au drept scop asigurarea securității angajatului, păstrarea sănătății și menținerea capacității lui de muncă în procesul activității profesionale.

În legislația muncii este folosită și noțiunea de *accident de muncă*, prin care se înțelege un eveniment care a produs vătămarea violentă a organismului salariatului, ca urmare a acțiunii unui factor de risc (însușire, stare, proces, comportament) propriu unui element al sistemului de muncă și care a condus la pierderea temporară sau permanentă a capacității de muncă ori la decesul salariatului.

În speța dată s-a constatat faptul că, inculpații Groza S., în funcția de șef de șantier la, și Grosu V., în funcția de maistru la obiectul „Reconstrucția bazei de odihnă „Vatra” din orașul Vadul lui Vodă, nu au încălcat atribuțiile și obligațiile de serviciu, regulile de protecție a muncii, pe când partea vătămată Orghian G. prin comportamentul său a încălcat prevederile instrucțiunii nr. 2 privind tehnica securității muncii pentru muncitorii de toate profesiile, aprobată prin ordinul nr.31 de către conducerea SRL „Elitor Plus” la 13.06.2007. În urma acestei acțiuni s-a produs accidentul de muncă din 11.06.2009, soldat cu vătămări corporale grave a lui Orgheian G..

Colegiul lărgit constată faptul că, motivele indicate în recurs au fost obiect de studiu în instanța de apel, care conform prevederilor art. 414 CPP, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu audierea inculpaților Groza S. și Grosu V., părții vătămate Orghian G., martorilor Eșan A., Sapunar A., Orghian I., verificate prin darea citirii lor în ședința instanței de apel și date de ei în ședința instanței de apel, cu consemnarea în procesul-verbal.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 CPP, cuprinde fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul reține că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel, just au apreciat probele în sensul art.101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, ajungând la concluzia corectă privind achitarea inculpaților Groza S. și Grosu V., întrucât în acțiunile ultimilor nu sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art.183 alin.(1) CP.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, temeiurile invocate de recurent prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP, nu și-au găsit confirmare la judecarea recursului, prin urmare hotărîrea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi respins, ca neîntemeiat.

13. În conformitate cu art. 434, art.435 alin. (1) pct. 1) CPP, Colegiul lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2012, în cauza penală privindu-i pe **Groza Serghei Nicolae și Grosu Veaceslav Ion.**

Decizia este irevocabilă. Semnată la 10 aprilie 2014.

Pronunțată integral în ședința publică la 22 aprilie 2014.

Președinte:

Constantin Gurschi

Judecători:

Iurie Diaconu

Ion Guzun

Nicolae Gordilă

Ghenadie Nicolaev